

a

23

INFORMES EN
PROFUNDITAT

Principals Formes Jurídiques que pot adoptar una empresa estrangera a Catalunya

01 Introducció

02 Per a l'inversor estranger,
és necessari adoptar una forma jurídica?

03 El primer pas, l'obtenció del NIF / NIE

04 La Filial,
entre la Societat Limitada o la Societat Anònima

05 La Sucursal

06 Oficina de Representació

07 Apunts sobre la fiscalitat espanyola

08 Diferències entre Filial i Sucursal

09 Quadre comparatiu de Formes Jurídiques

© Barcelona Activa SAU SPM, 1998-2009

Ajuntament de Barcelona
Barcelon**a**ctiva

Confinacen:

Unió Europea
Fons Europeu de Desenvolupament Regional

01. Introducció

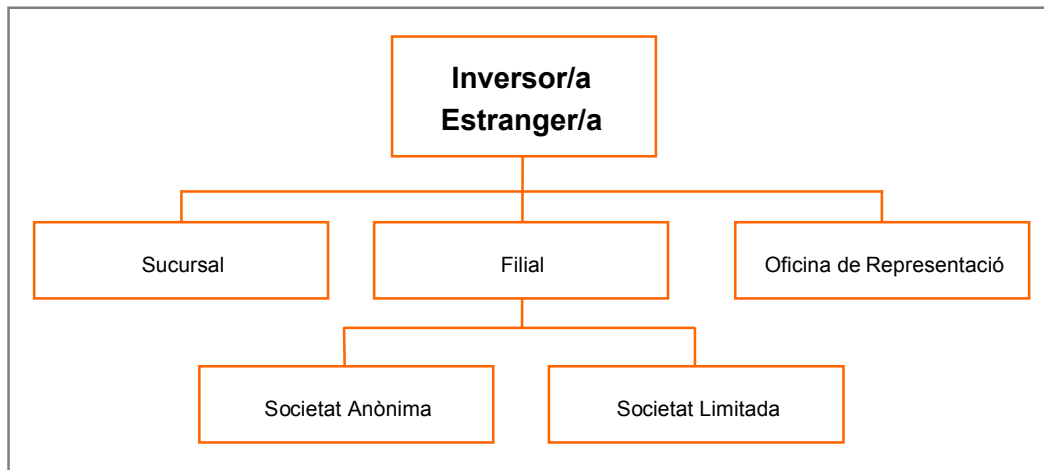
Si una empresa francesa vol establir-se a Catalunya podrà escollir una forma jurídica per portar a terme les seves activitats econòmiques. A Catalunya existeixen diverses formes jurídiques que vehiculen la inversió estrangera en línia amb les existents a la resta de països de l'OCDE. En síntesi, són quatre: la societat limitada, la societat anònima, la sucursal i l'oficina de representació.

Igualment, cal esmentar que el règim d'inversió estrangera a Catalunya està totalment liberalitzat en consonància amb la normativa de la Unió Europea i, per tant, l'entrada de la inversió estrangera no només es pot fer a través de formes jurídiques.

Aquestes informe en profunditat analitza les principals alternatives existents per establir-se a Catalunya incidint especialment en la sucursal i l'oficina de representació.

02. Per a l'inversor estranger, és necessari adoptar una Forma Jurídica?

Existeixen diverses formes d'entrada per vehicular la inversió estrangera a Catalunya. Depenent de la forma d'entrada escollida caldrà, si escau, adoptar una forma jurídica per portar a terme l'activitat mercantil. Aquestes són les formes d'entrada en les quals es necessita escollir una forma jurídica:

No obstant això, es pot tenir presència en el mercat català sense necessitat d'establir físicament un centre d'operacions a Catalunya. Les formes d'entrada, doncs, sense necessitat d'adoptar una forma jurídica són:

- Acords de distribució.
- Realització d'operacions a través d'un agent.
- Realització d'operacions a través d'un comissionista.
- Establiment d'una franquícia.
- *Joint ventures* o associacions amb altres empresaris establerts a Catalunya.

Cal tenir en compte que també es pot portar a terme una activitat econòmica a Catalunya per part d'un estranger o estrangera a través de la figura jurídica de treball autònom.

03. El primer pas, l'obtenció del NIF / NIE

La normativa espanyola estableix en l'actualitat que totes aquelles persones físiques o jurídiques amb interessos econòmics o professionals a l'Estat espanyol hauran de dotar-se d'un NIF -persones jurídiques- o NIE -persones físiques-. Els tràmits a seguir són:

Obtenció del NIF dels administradors i/o administradores o el NIE per a persones físiques que no resideixin a Catalunya a través de les representacions diplomàtiques i oficines consulars que l'Estat espanyol té arreu del món.

Cal afegir que si es vol treballar –que no és el mateix que invertir, però que molts cops pot comportar que la inversió ho necessiti- a Catalunya i s'és nacional d'un país no membre de la Unió Europea és necessari obtenir prèviament una autorització de treball i residència i un visat especial per treballar. Si un és nacional d'un estat de la Unió Europea o bé de Suïssa no precisa obtenir una autorització de treball com a treballador/a per compte propi o bé aliè.

04. La Filial, entre la Societat Limitada o la Societat Anònima¹

La filial és una de les opcions més utilitzades per vehicular la inversió estrangera i desenvolupar activitats econòmiques amb personalitat jurídica pròpia. Es tracta de crear un empresa de nova creació a Catalunya amb el 100% -o menys- del capital d'una empresa estrangera. És a dir, si una empresa alemanya vol crear una filial amb el 100% del capital a Catalunya, haurà de crear una nova empresa –ja sigui S.L. o bé S.A.– seguint uns passos similars a qualsevol altre ciutadà, ciutadana o empresa catalana.

Aquestes es caracteritzen per tenir una personalitat jurídica independent de la dels seus accionistes. Per tant, els socis i sòcies o accionistes no responen personalment dels deutes de la societat; és a dir, la responsabilitat és limitada.

La representació de la societat correspon al seu òrgan d'administració, que pot organitzar-se amb un o diversos administradors o administradores.

Finalment, aquesta societat s'ha d'inscriure al registre mercantil corresponent al seu domicili social. A més a més, la informació relativa als administradors i administradores i els seus comptes anuals s'ha d'inscriure o dipositar en el registre mercantil, essent informació d'accés públic.

Els tràmits i despeses de constitució d'una S.L. o S.A. són similars. Ara bé, existeixen una sèrie de passos específics per a inversors/res estrangers/res que s'han de tenir presents, com és:

- El primer pas: l'obtenció del NIF / NIE
- Atorgament de poder notarial a un/a representat davant el/la cònsol espanyol/a en el país estranger. Així doncs, l'inversor o inversora estrangera haurà de comparèixer davant un/una cònsol espanyol/a a l'estranger o bé fedatari públic estranger, acreditar la seva identitat i atorgar el corresponent poder notarial -si és una societat haurà de demostrar la seva capacitat per atorgar poders també- a un/a representant perquè actuï davant el notari espanyol per constituir la societat.
- També s'exigeix per expedir el NIF definitiu de la societat haver realitzat els tràmits relatius a l'obtenció del NIF o NIE dels administradors/res i socis/sòcies estrangeres de la societat.
- Finalment després d'inscriure la societat en el registre mercantil, cal realitzar una declaració posterior de la inversió a la Direcció General de Comerç i Inversions del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç. En certs casos, limitats fonamentalment als supòsits d'inversió estrangera procedent de territoris o països considerats paradisos fiscals, s'haurà de fer una declaració prèvia.

¹ Per a més informació sobre formes jurídiques i tràmits de constitució podeu consultar la Guia de Tràmits o bé consultar els informes "Les Formes Jurídiques" o "Costos i Tràmits per muntar una empresa".

05. La Sucursal

Una sucursal és tot establiment secundari d'una empresa -societat o empresari/ària individual- dotat de representació permanent i amb certa autonomia de gestió mitjançant el desenvolupament, total o parcial, de les activitats de l'empresa.

L'obertura d'una sucursal requereix l'atorgament d'escriptura pública, que haurà d'inscriure's al registre mercantil –que generalment conservarà la seva denominació però amb l'afegit de “Sucursal en España”-. Malgrat tot, no té una personalitat jurídica pròpia i això significa que l'empresa matriu té una responsabilitat il·limitada.

Des del punt de vista de la legislació sobre inversions estrangeres, la sucursal ha de tenir un capital assignat, que no està subjecte a cap requisit sobre quantia mínima, encara que en el termini d'un mes ha de realitzar una declaració davant la Direcció General de Comerç i Inversions del Ministeri d'Economia.

La sucursal ha de tenir un representant legal facultat per a administrar els assumptes de la societat: per tal d'obtenir l'alta fiscal per operar, cal que l'empresa matriu, a través de l'atorgament de poders, delegui la seva representació en una persona física o jurídica amb residència a l'Estat espanyol a fi de representar-la davant l'Administració Tributària i, en conseqüència, per operar dins del territori de l'Estat.

No existeixen òrgans formals d'administració o gestió, només s'incideix en la necessitat de tenir un representant legal i funciona en gran mesura en les seves relacions comercials amb terceres persones com una societat.

L'elecció entre constituir una sucursal o una filial a Espanya pot veure's influïda per motius comercials -en general pot considerar-se que una societat aporta una presència més “estable” que una sucursal-, o per motius de seguretat jurídica -amb la filial es limita la responsabilitat de les persones que s'associen-. Això és degut al fet que hi ha una escassa regulació legal sobre el seu funcionament, el que suposa inseguretat jurídica.

06. Oficina de Representació

Oficina de representació ve definit en la majoria de convenis –especialment per evitar la doble imposició- signats per l'Estat espanyol amb altres països. Aquests convenis defineixen l'oficina de representació com un lloc fix de negocis establert per una empresa no resident amb l'objectiu de desenvolupar una activitat de publicitat, promoció, subministrament d'informació, realitzar investigacions científiques o anàlogues, realitzar activitats de caràcter auxiliar o preparatori per a l'empresa i tot el que s'exclou dels termes que defineixen establiment permanent.

Si no hi ha cap conveni subscrit entre el país d'origen i l'Estat espanyol, s'aplicarà la legislació espanyola i es considerarà que l'oficina de representació serà un establiment permanent.

La principal característica d'aquest tipus d'establiment és que no poden realitzar operacions comercials, és a dir, no poden emetre factures.

L'oficina de representació farà ús de la denominació de l'empresa, ja que no tenen personalitat jurídica pròpia. Per això la matriu és la responsable de forma il·limitada de les accions de la seva oficina de representació.

Les oficines de representació tenen els recursos propis de la pròpia empresa; per tant, no és necessari un capital mínim.

El procés de constitució s'ha de tenir un lloc fix a Catalunya, desenvolupar les activitats regulades pel conveni corresponent per evitar la doble imposició i dur a terme el procés de constitució igual que qualsevol altra forma. A la pràctica, es fan uns tràmits mínims que és un acord de la societat matriu per establir l'oficina de representació, amb un atorgament de poders a les persones que portaran l'activitat a Catalunya i l'elevació d'aquest acord i atorgament de poders al notari o bé al cònsol.

A nivell fiscal i comptable, hauran de portar només l'IVA, ja que són subjectes passius de l'Impost sobre el Valor Afegit. No hauran de presentar l'IRNR² ni les obligacions comptables habituals.

L'oficina de representació no té personalitat jurídica pròpia independent de la seva matriu. No existeixen òrgans formals d'administració, sinó que les actuacions les realitza el representant d'aquesta oficina en virtut dels poders atorgats. En principi, les activitats de l'oficina de representació estan limitades, no poden exercir activitats econòmiques, sent essencialment de coordinació, col·laboració, etc. La societat no resident és responsable dels deutes contrets per l'oficina de representació.

---

² Impost de la Renda per a No Residents

En general, per a la seva obertura no es requereixen formalitats mercantils, encara que a efectes principalment fiscals, laborals i de seguretat social podria ser necessari l'atorgament d'una escriptura pública -o document atorgat davant notari públic estranger, degudament legalitzat- en la qual es farà constar l'obertura de l'oficina de representació, l'assignació de fons si escau, la identitat del seu representant fiscal, persona física o jurídica resident a Espanya, i les seves facultats. En general, l'obertura de l'oficina de representació no s'inscriu al registre mercantil.

07 . Apunts sobre la fiscalitat espanyola

- Tant a la sucursal com a la filial se'ls aplicarà un Impost de Societats del 25% per als 120.000 primers euros de benefici i el 30% per al benefici restant.
- La repatriació de beneficis d'una sucursal o el repartiment de dividends d'una filial a la seva societat matriu no pertanyent a la UE i que no resideixi en un país amb el qual existeixi un conveni per a evitar la doble imposició es grava a Espanya a un tipus del 18%. Si la societat matriu és resident a la UE, la repatriació/repartiment normalment està exempta de tributació.
- Si la casa matriu és resident a un país no UE amb el qual Espanya té subscrit conveni, els dividends tributaríen al tipus reduït del conveni i la repatriació dels beneficis de la sucursal no tributaría a Espanya -d'acord amb la majoria dels convenis-.
- Participació en les despeses generals de la matriu: en la pràctica, sol ser més fàcil que aquestes despeses es considerin deduïbles en el cas d'una sucursal que en el d'una filial.
- Els interessos de préstecs concedits per la casa matriu estrangera a la seva sucursal espanyola no són, en principi, deduïbles fiscalment per a la sucursal. Els interessos de préstecs concedits pels accionistes d'una filial normalment són deduïbles per a la filial, sempre que la transacció sigui valorada a mercat i no s'excedeixi la ràtio d'endeutament net remunerat -actualment aquesta ràtio no s'aplica a entitats residents a la UE-.

08. Diferències entre Filial i Sucursal

- Existència de capital social a la filial de 3.006 € o bé de 60.102 €, depèn de si és societat limitada o bé societat anònima. La sucursal i l'oficina de representació no requereixen cap capital social mínim.
- La filial és una persona jurídica independent, mentre que la sucursal o oficina de representació no té personalitat jurídica pròpia, sinó que és la mateixa persona jurídica que la seva casa matriu.
- La responsabilitat dels accionistes de la filial constituïda com a societat -limitada o bé anònima- respecte dels deutes de la filial està limitada a l'import de les seves aportacions de capital. En el cas de la sucursal, no existeix límit a la responsabilitat.

09. Quadre comparatiu de Formes Jurídiques

	SA	SL	Sucursal	Oficina de Representació
Concepte	Societat mercantil dedicada a l'explotació d'una activitat econòmica amb capital propi		Establiment dotat de representació permanent amb certa autonomia de gestió, a través del qual es desenvolupen les activitats de la societat matriu.	
Capital Social	Capital mínim de 60.102 €	Capital mínim de 3.006 €	No s'exigeix	
Aportacions dineràries i no dineràries	Les aportacions dineràries en moneda nacional. Per a les no dineràries es requereix, en el cas de la S.A., un informe expert independent designat pel registre mercantil.			No s'exigeix
Capital dividit	Accions	Participacions	No té capital social propi	
Inscripció	Escriptura pública que haurà de ser inscrita al registre mercantil.		Escriptura de creació de sucursal al registre mercantil, junt amb els documents acreditatius de l'existència de la societat matriu, els seus estatuts vigents, els seus administradors/res i l'acord de creació de la sucursal.	Possible escriptura pública, on consta l'obertura de l'oficina de representació, l'assignació de fons si escau i la identitat de la representació fiscal. No requereix formalitats mercantils.
Personalitat Jurídica	Pròpia de la societat		Empresa matriu estrangera	
Responsabilitat	Limitada a les aportacions dels socis i sòcies		Il·limitada per a l'empresa matriu	

Font: elaboració pròpia / <http://www.interes.org>

Elaborat per l'Equip de Barcelonanetactiva a partir de les següents fonts d'informació:

- Barcelona Negocis: <http://www.bcn.es/barcelonanegocis>
- ACC1Ó: Agència Catalana d'Inversions: <http://www.acc10.cat/>
- Interés: <http://www.interes.org>
- *Reial Decret 664/1999, de 23 d'abril, pel qual es regula la inversió estrangera a l'Estat espanyol.*

© Barcelona Activa SAU SPM, 1998-2009 - Darrera actualització: 30/04/2009

Tot i que s'ha extremat en tot el possible la cura a assegurar l'exactitud i fidelitat d'aquesta informació i de les dades contingudes, Barcelona Activa SAU SPM no pot acceptar cap responsabilitat legal per les conseqüències que es puguin derivar d'accions empreses com resultat de les conclusions que es puguin extreure d'aquest informe.

